

До: Европейската комисия
Генерална дирекция „Правосъдие и потребители“
Отдел за равенство между половете
Брюксел, Белгия

Относно: Позиция на Фондация „Независима“ относно включването на проблема със зависимостите в Стратегията на ЕС за равенство между половете (2026–2030)

Уважаеми членове на Европейската комисия,

Пишем ви от името на **Фондация „Независима“** – новосъздадена българска неправителствена организация (февруари 2025 г.), основана от мултидисциплинарен екип от професионалисти с дългогодишен опит в сферата на рехабилитацията от зависимости, травма-информирана грижа, превенция на насилието, основано на пола, и психосоциалната рехабилитация.

Изразяваме своята силна подкрепа за ангажимента на Европейската комисия към изграждане на по-равнопознаваща Европа и с радост се възползваме от възможността да допринесем към разработването на новата **Стратегия на ЕС за равенство между половете 2026–2030**. Като специалисти, работещи пряко с жени със зависимости – включително бременни жени и майки с деца – смятаме, че усилията за равенство между половете **спешно трябва да включат зависимостите като въпрос с ясно изразено джендър измерение и интерсекционален характер**.

1. Защо зависимостите трябва да бъдат част от политиките за равенство между половете

Зависимостите при жените са нарастваща, но в голяма степен **невидима криза в Европа**. Те са дълбоко свързани с **насилие, основано на пола, бедност, психично здраве и майчинство**. Жените със зависимости се сблъскват със:

- По-високи нива на **стигматизация**, особено когато са майки;
- Значителни **трудности при достъпа до лечение** поради грижите за деца или страх от отнемане на родителските права;
- Повишен риск от **насилие, травма и социална изолация**;
- Липса на **специализирани, травма-информирани, услуги само за жени** в държавите членки.

Въпреки това, зависимостите рядко се разглеждат в стратегиите за равенство между половете и продължават да се третираат единствено като здравен проблем, а не като **сложен социален и джендър въпрос**.

2. Пропуски в настоящата политическа рамка

Нашата работа разкрива сериозни пропуски в разпознаването и реагирането на нуждите на жените със зависимости:

- Липса на **услуги, ориентирани към жените**, които да отчитат нуждите, свързани с деца, бременност и социален контекст;
- Липса на **травма-информирани подходи**, които да отчитат въздействието на насилието;
- Недостатъчна връзка между услугите за зависимости и по-широки политики за равенство и социално включване;
- **Недостатъчна подкрепа за майки в процес на възстановяване**, които често се сблъскват с наказания вместо с помощ.

Тези пропуски допринасят за **порочен кръг от стигма, рецидив и изключване**, особено при най-уязвимите жени.

3. Препоръки за Стратегията 2026–2030

Призоваваме Комисията да включи зависимостите в новата Стратегия чрез следните действия:

а. Ясно признание

- Официално да се **признаят жените със зависимости и нужди от рехабилитация** като приоритетна група в политиките за равенство между половете, здраве и социално включване.

б. Финансиране и подкрепа за услуги, ориентирани към жените

- Да се инвестира в **общностно-базирани, интегрирани програми**, които комбинират лечение на зависимости, психично здраве, жилищна подкрепа, юридическа помощ, грижа за деца и подкрепа за родителите.

в. Защита на майките и бременните жени

- Да се осигурят **достъпни, несанкциониращи и адекватно финансирани отпуски по майчинство и бащинство** във всички държави членки, включително за жени в процес на възстановяване;
- Да се приоритизира **съхраняването на семейството** и търсене на алтернативи на отнемането на деца чрез услуги, които подкрепят връзката майка-дете.

г. Обучение и повишаване на осведомеността

- Да се насърчават обучения в ЕС за професионалисти (социални работници, здравни специалисти, педагози) относно **джендър-чувствителни и травма-информирани подходи** към зависимостите;
- Да се борим със стигмата чрез **информационни кампании** и **включване на хора с житейски опит** в процеса на разработване на политики.

д. Междусекторно сътрудничество и научни изследвания

- Да се подпомогне разработването на **координирани стратегии** между секторите на здравеопазването, правосъдието, образованието и равенството между половете;

- Да се насърчава **научноизследователска дейност**, свързана с пола и зависимостите, в подкрепа на политиките, базирани на доказателства.

4. Нашият ангажимент и призив за действие

Във Фондация „Независима“ развиваме програми, които отговарят на реалните нужди на жените в уязвими ситуации – включително **резидентна и нерезидентна грижа, групова работа, обучения, и общностно включване**. Нашият екип от психолози, социални работници и фасилитатори с личен опит в възстановяването работи с убеждението, че рехабилитацията трябва да бъде **видима, достъпна и овластяваща**.

Вярваме, че новата Стратегия на ЕС за равенство между половете трябва **смело да адресира структурните бариери**, пред които са изправени жените със зависимости. Това включва признаване на взаимовръзката между **травмата, бедността, насилието, майчинството и възстановяването**. Само чрез включване на тези реалности Стратегията може да бъде наистина приобщаваща.

Бихме се радвали да допринесем допълнително към този диалог и да участваме в разработването на добри практики на европейско ниво.

Благодарим за вниманието и за ангажимента Ви към изграждането на една по-равнопозна и грижовна Европа.

С уважение,
Ивелина Минчева
Председател на УС

+(359) 878 216 999
www.nezavisima.bg
helpline.nezavisima@gmail.com

В оригинал на английски:

To: European Commission
Directorate-General for Justice and Consumers
Gender Equality Unit
Brussels, Belgium

Subject: Position of Foundation “Independent” on the Inclusion of Addiction in the EU
Gender Equality Strategy (2026–2030)
Date: [08.08.2025]

Dear Members of the European Commission,

We are writing on behalf of **Foundation “Independent”**, a newly established Bulgarian non-governmental organization (February 2025), founded by a multidisciplinary team of professionals with long-standing expertise in **addiction recovery, trauma-informed care, gender-based violence prevention, and psychosocial rehabilitation**.

We strongly support the European Commission’s commitment to building a more equal and inclusive Europe and welcome the opportunity to contribute to the new **EU Gender Equality Strategy 2026–2030**. As practitioners working directly with **women with substance use disorders, including pregnant women and mothers with children**, we believe that gender equality efforts must **urgently address addiction as a gendered and intersectional issue**.

1. Why Addiction Belongs in Gender Equality Policy

Addiction among women is a growing but largely invisible crisis in Europe. It is deeply connected to **gender-based violence, poverty, mental health, and motherhood**. Women with substance use disorders face:

- Higher levels of stigma, especially when they are mothers;
- Greater barriers to accessing treatment due to caregiving responsibilities or fear of losing custody of their children;
- Increased risk of violence, trauma, and marginalization;
- A lack of **specialized, trauma-informed, women-only services** across Member States.

Despite this, addiction is rarely addressed in gender equality strategies and remains siloed as a “health” issue rather than a complex **social and gender justice matter**.

2. Gaps in the Current Policy Landscape

In our work, we observe significant gaps in the recognition and response to women affected by addiction:

- Lack of **gender-specific services** that accommodate childcare, pregnancy, and the social realities of women in recovery;

- Absence of **trauma-informed approaches** that consider the impact of violence and abuse;
- Little integration between addiction services and broader gender equality or anti-poverty policies;
- Inadequate support for **mothers in recovery**, many of whom face punishment instead of help.

These gaps contribute to **ongoing cycles of stigma, relapse, and exclusion**, especially among the most vulnerable.

3. Recommendations for the 2026–2030 Strategy

We urge the Commission to integrate addiction into the new Gender Equality Strategy through the following actions:

a. Explicit Recognition

- Recognize women with addiction and recovery needs as a **priority group** in gender equality, health equity, and social inclusion efforts.

b. Funding and Support for Women-Centered Services

- Invest in **community-based, integrated programs** that provide addiction recovery alongside mental health care, housing, legal support, childcare, and parenting assistance.

c. Protection of Mothers and Pregnant Women

- Ensure that all EU Member States offer **accessible, non-punitive, and adequately funded** maternity and parental leave options, including for women in recovery.
- Prioritize **family preservation and alternatives to child removal**, with services that support the mother-child relationship.

d. Training and Awareness-Raising

- Promote EU-wide training for professionals (social workers, health workers, educators) on **gender-responsive, trauma-informed approaches** to addiction.
- Challenge stigma through communication campaigns and **inclusion of lived experience voices** in policy design.

e. Cross-Sector Collaboration and Research

- Support Member States in developing **coordinated strategies** across health, justice, education, and gender equality sectors.
- Promote research on **gender and addiction** as a basis for evidence-based policymaking.

4. Our Commitment and Call to Action

At foundation “**Independent**”, we are building programs that respond to the real needs of women in vulnerable situations – including **non-residential and residential care, group work, skills-building, and community reintegration**. Our team of psychologists, social workers, and peer support leaders is committed to making recovery visible, accessible, and empowering for women.

We believe the new EU Gender Equality Strategy must boldly address **the structural barriers faced by women with addiction**. This includes acknowledging the interconnectedness of **trauma, poverty, violence, motherhood, and recovery**. By including these realities in the strategy, the EU has the opportunity to make equality truly inclusive.

We would be honored to contribute further to this dialogue and to collaborate in the development of good practices at EU level.

Thank you for your attention and for your commitment to building a more equal and caring Europe.

Sincerely,
Ivelina Mincheva
Chair of the Board

+(359) 878 216 999
www.nezavisima.bg
helpline.nezavisima@gmail.com